

ਐਸਐਸ ਗਰੇਵਾਲ ਜੇ.

ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ।

1988 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1911।

4 ਸਤੰਬਰ 1989

ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਕਲਾਮ 20, 21, 74 ਅਤੇ 161— ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ— 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ—ਲਗਭਗ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ—ਅਣਮਿਆਦ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ— ਮੰਤਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ—ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ. 161 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ - ਰਾਜਪਾਲ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੋਣ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ, ਰਾਜਪਾਲ ਉਕਤ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਆਪਣੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ: -

- (i) ਲਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦਿਓ;
- (ii) ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ;
- (iii) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਡੈਸੀ ਦੌਰਾਨ ਡਿਟੇਨੂ ਐਡ-ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿਓ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਐਸ.ਬੈਂਸ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਐਸਕੇ ਭਾਟੀਆ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

(1) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226/227 ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14, 19, 20 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 2 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ 9 ਜੂਨ, 1980 ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ 15 ਸਾਲ 3 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 23 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲ 11 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 8 ਦਿਨ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ (ਅੰਡਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪੀਰੀਅਡ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ 7 ਸਾਲ 1 ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ 25 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ. ਸਜ਼ਾ

ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ 16 ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਅਤੇ ਫਰਲੋ 'ਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੇ 15 ਫਰਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 23 ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੋਰਟਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਜੇਲ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਆਖਰਕਾਰ 29 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 1987 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 416 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ- 12 ਅਗਸਤ, 1987 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਡਿਟੈਨਿਊ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, - 15 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-2 ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ, ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ, ਅਣ-ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਫੀ।

- (2) ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1980 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25/27 ਤਹਿਤ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ, 1989 ਡਿਟੈਨੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 9 ਸਾਲ 4 ਮਹੀਨੇ (7 ਮਹੀਨੇ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅੰਡਰ ਟਰਾਇਲ ਅਵਧੀ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 7 ਸਾਲ 4 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿ,
ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਐਸ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਜੇ.) ਰਾਹੀਂ

ਨੂੰ 9 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਗਏ।

(3) ਡਿਟੈਨੂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਰੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (1) ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰਾਜਪਾਲ ਉਸ ਸਲਾਹ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੀਲੀਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ। ਮਾਫੀ, ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਰਿਹਾਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਧਾਰਾ 72 ਅਤੇ 161 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ, ਐਕਟ, ਅਤੇ, ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ। ਆਰਟੀਕਲ 74, 42 ਵੀਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਟਕਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਇੱਕ ਤੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਮਾਰੂ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 15 ਸਤੰਬਰ 1976 ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ 29 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ, ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਿਤੀ 10 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ 1 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ, ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਹੁਕਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(5) ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਕੱਟੀ ਸੀ,

(1) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 2147.

ਨੰਬਰ 12/152/83-6J/32987, ਮਿਤੀ 12 ਦਸੰਬਰ, 1985 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1985 ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1986 ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਬੰਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮੀਰ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਅਲੀਬੀ ਲਗਾਈ।

(6) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ, ਛੋਟ, ਰਾਹਤ, ਜਾਂ, ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ, ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ 1985 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਗ ਪੁਰਸ਼ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 72 ਅਤੇ 81 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਰਹਿਮ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 7 ਜੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ | ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਾਲ। ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਲੀਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਗ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। 7J ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ, ਜਾਂ, ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਬੰਪਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

(7) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮੀਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਲੀਬੀ ਵੀ, ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

(8) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੇ ਪੂਰਵ-ਪਰਿਪੱਕ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਮਿਸ ਵਿਮਲਾ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਾਰਜਕਾਰੀ
ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ (ਏ. ਪੀ., ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.) ਰਾਹੀਂ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ, ਰਾਜਪਾਲ ਉਕਤ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ।

(9) ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ 30 ਜੂਨ, 1987 ਤੱਕ ਪੈਰੋਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਅਗਸਤ, 1987 ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮੜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ 9 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਹਿਮ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 29 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ- ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਸਬੰਧੀ 29 ਸਤੰਬਰ 1986 ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਮ.ਏ

ਏਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

ਮਿਸ ਵਿਮਲਾ ਮਰਹਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਅਮੀਤਸਰ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1989 ਦਾ 5986 ਨੰ.

8 ਸਤੰਬਰ 1989

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1974 ਦਾ II) ਐੱਸ. 482. _